

מילואים לכרך ג

תוספת למאמר "הפולמוס על ההתעמלות"

בעניין דברי הרב על ההתעמלות שעוסקים צעירי ישראל בא"י "לחזק את גופם בשביל להיות בנים אמיצי כח לאומה, היא משכללת את הכח הרוחני של הצדיקים העליונים, העוסקים ביחודים של שמות הקדושים וכו'", כתב גם בעל אם הבנים שמחה, ונדמה שדבריו נועזים אף יותר מדברי הרב.

בפתח דבר לספר "אם הבנים שמחה" (עמ' סא בהוצאה החדשה), הביא מהספר "אוצרות יוסף" למהר"י ענגיל זצ"ל (מאמר הלבנה תחילת אות ו), שכתב בשם המקובלים על דברי הגמרא בסנהדרין (קב ע"ב): "מפני מה זכה עומרי למלכות, מפני שהוסיף כרך אחד בארץ ישראל". ולכאורה קשה, למה נתן לו הקב"ה שכר זה - דוקא מלכות - עבור מעשה הנ"ל, ולא שכר אחר? וכתבו המקובלים, דידוע דארץ ישראל הוי בספירת מלכות דלמעלה, ויען דהוא תיקון בחינת מלכות בהוספה דהוסיף עיר אחת בארץ ישראל, על כן זכה למלכות דוקא, עכ"ד ר"י ענגיל.

והוסיף הרב טייכטל, שאע"פ שנאמר על עמרי "ויעש עמרי הרע בעיני ה', וירע מכל אשר לפניו. וילך בכל דרך ירבעם בן נבט ובחטאתו אשר החטיא את ישראל" (מלכים א' טז, כד-כו), אף שלא הייתה כוונתו לשם שמים, וכרך זה נבנה בעבירות גדולות מאוד, מ"מ קיים בזה מצוות עשה דישוב א"י, דאל"כ - דליכא מצוה - ליכא שכר. וגם כיוון שקיבל שכר מלכות דווקא, על כרחך דתיקן בזה ספירת מלכות עליונה, ועל כן הגיע למלכות במידה גדולה, שזכה למלכות שלשה דורות. הרי דקיים את המצוה בכל תיקוניה אף למעלה בעליונים, והרימה והקימה בבנינו דלמטה, אף דלא הייתה כוונתו לזה כלל, וגם הייתה בעבירה. והא ראייה - מקבלת השכר שהגיע על ידי זה בבחינת מידה כנגד מידה... א"כ הא לך ראייה ברורה גם על הנעשה בזמנינו, שבוני הארץ המה בעוה"ר עוזבי תורה, ר"ל, אבל בטח שאינם גרועים מעמרי שהכתוב העיד עליו שהרע בעיני ה' מכל אשר לפניו, והלך בדרך של ירבעם בן נבט שהחטיא את ישראל, ואף על פי כן, בבנינו

שבנה א"י קיים את המצוה כתיקונה, וגם הייחוד נעשה למעלה על ידו. כמו כן נראה ברור, דספירת המלכות למעלה בעולמות העליונים נתקנה ונתגדלה ע"י מעשה הבניין של אלו בוני הארץ בזמנינו, יהיו מה שיהיו, אף הפושעים היותר גדולים, מ"מ מעשיהם רצויים לפני הבורא כל עולם, והתיקונים והייחודים נעשו על ידיהם, היינו ע"י הבניינים שבנו והוסיפו והפריחו את הארץ לארץ פוריה, אשר זה עיקר ישוב הארץ, וכמש"כ רבנו מהרש"א (ברכות נח), דעיקר מצוות ישוב א"י הוא ע"י שדות וכרמים עיי"ש. וכ"כ החת"ס (בדרוש לשבת הגדול שנת תקנ"ח) וכו'.

והוסיף בעל אם הבנים שמחה דברים מחודשים ונפלאים: "ולא עוד, אלא נראה לי, דהאיש הפשוט הזה שבונה את הארץ בלא שום כוונה לשמים, רק לטובתו - עושה בזה תיקון יותר גדול בעולמות העליונים ממה שעושה איזה צדיק, יהיה אפילו גדול שבצדיקים, עם תיקון חצות שלו בבכיות וקינות על גלות השכינה והגלות, שבודאי עושה בזה תיקון גדול, אבל עם כל התיקון שעושה, לא הגיע לתיקון שגורם איש הפשוט במעשה ידיו במה שנבנה בפועל, אף בלי שום כוונה לשם שמים, כאשר הגמ' בסנהדרין הנ"ל מוכיחה על זה. וכן כתב רבנו בהקדמת ספר ראשית חכמה, דעיקר התיקון נעשה במי שעושה בפועל את המצוה, עיי"ש. שוב מצאתי כן ב"ישמח משה" (פ' אמור), דמעשה המצוה בפועל, אף בלא שום כוונה, מועיל יותר ממצוה בלי פעולה מעשית, אף בכוונה יתירה עיי"ש. על כן דברי המה ברורים ואמיתיים, ולא יחלוק על זה אלא מי שחולק על האמת".

וע"ע בספרו שם בהרחבה בפרק שלישי אות ל.